

но-правовий світогляд, що буде базуватися на інтегративному розумінні права, з'ясуванні та сприянні демократично-правової сутності конституціоналізму. По-третє, зміцнити довіру суспільства до органів державної влади та їх посадових осіб, з метою створення ефективного механізму захисту прав та свобод людини і громадяни в Україні.

Список використаних джерел

1. Терлецький Д.С. Конституційна правосвідомість у системі сучасного конституціоналізму / Д. Терлецький // Юридичний вісник. – 2014. – № 5. – С. 27-36.
2. Крусян А.Р. Конституційна правосвідомість у системі сучасного конституціоналізму в Україні / А. Р. Крусян // Правове життя сучасної України : тези доп. 9-ї звіт. наук. конф. професор.-виклад. і аспірант. складу ОНЮА, 26 квітня 2006 р. – О. : Фенікс, 2006. – С. 66–68.
3. Крусян А. Р. Сучасний український конституціоналізм : монографія / Крусян А. Р. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – С.142-144.
4. Дмитрієнко Ю.М. Підходи до вивчення конституційної правосвідомості [Електронний ресурс] / Ю.М. Дмитрієнко. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/17_PNR_2008/Pravo/29347.doc.htm.

Ключові слова: сучасний конституціоналізм, конституційна правосвідомість, конституційно-правова психологія, конституційно-правова ідеологія, конституційно-правовий світогляд.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Салей М. І.

Сиротко Михайло Володимирович

студент 4-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДОВЕРШЕНІСТЬ КОНСТИТУЦІЙНОЇ РЕФОРМИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Завершення процесу реформування Конституції, неодмінно, є фактором, що визначить стратегію розвитку України. Конституційний процес реформування, який наново розпочався 2014 року та триває донині як ніколи раніше перебуває на стадії найбільшого піднесення. Причини такої значимості зумовлені позитивною трансформацією сучасного громадянського суспільства в Україні. Такі зміни, беззаперечно, має закріплювати Основний Закон держави, враховуючи тактичну та стратегічну складові. Проблема на шляху до відповідності вимог українського народу та нормативним закріпленням таких є безпосере-

дня неузгодженість орієнтирів самої держави щодо напрямків та методологічної основи перетворень.

Процес реформування Конституції України традиційно розглядається в двох практичних аспектах: *по-перше* як процес детальної підготовки та внесенню змін до Конституції України (конституційна реформа), а *по-друге* як процес прийняття нового Основного Закону держави [1, с. 417].

Існуючі думки певної політичної еліти, сучасних вчених-конституціоналістів та частини громадянського суспільства щодо прийняття нової редакції або нової Конституції України через укладання договору між суспільством та владою не знаходять своєї підтримки чинною владою. Натомість, держава обрала саме шлях реформування, не враховуючи, що конституційний процес як явище є багатограним та системним і повинно включати в себе не лише законодавчі (нормотворчі) процеси, а також референдумні, конституційні юрисдикційні процедури [2, с. 28].

Основними проблемами на шляху довершеності, передовсім, є невизначеність вектору сучасної конституційної реформи, що часто суперечить прагненням українського народу, а, інколи, є повністю протилежною для суспільства.

Робота утвореної в 2014 році Конституційної комісії інших органів дала змогу провести низку реформ та внести зміни до Конституції України щодо деяких інститутів.

Триваюча реформа адміністративно-територіального устрою України (реформа децентралізації) безперечно має свої як позитивні, так і негативні прояви. Головною проблемою завершення цього етапу конституційної реформи є досягнення узгодженості щодо питань прийняття законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації як у Верховній Раді України, так і в самому суспільстві. Зокрема, на часі одним з прикладів правової колізії реформи є практика об'єднання територіальних громад. При умові, коли територія всієї об'єднаної громади покриває весь район (за старим поділом), влада на місцях набуває подвійного характеру по-перше в особі – районної адміністрації, а по-друге – ради громади, що є недопустимим.

Не закінченою також є реформа правосуддя, яка з однієї сторони вже знайшла своє відображення в Конституції України (Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» № 1401-VIII від 02.06.2016 р.), а з іншої має низку невіршених та не зрозумілих питань щодо скорочення судів загальної юрисдикції шляхом об'єднання, створення Вищого антикорупційного суду, Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Питанням, що на часі є актуальним перед майбутніми, черговими виборами є сама система, за якою будуть обиратися Верховна Рада України та президент, та доцільність прийняття відповідного кодифікованого акту.

Не вирішеним залишається вимога громадянського суспільства щодо зняття або обмеження депутатської недоторканості, та практичної регламентації процедури імпичменту президента України, які періодично постають на політичній арені не за довго до виборів.

Також, сама законодавча гілка влади неодмінно потребує парламентської реформи пов'язаної з процесом удосконалення законотворчого процесу та питань організації та діяльності Верховної Ради України.

Сьогодні Україна, перебуваючи на стадії становлення громадянського суспільства, як ніколи потребує докорінного та детального реформування Основного Закону, а отже і основних конституційно-правових інститутів держави. Помилковим є судження, що виключно держава за допомогою власного інструментарію спроможна досягти успіху в даному процесі. Безумовно, позитивні тенденції розвитку суспільства завжди повинні підтримуватися реформуванням, в тому числі і конституційним, але досягнення такої мети можливе лише за умови широкої суспільно-політичної, громадянської дискусії, професійної аналітичної та експертної роботи, враховуючи досвід реформ успішних європейських та світових держав.

Основою сучасного конституційного процесу, причиною будь-яких позитивних змін в державі має стати забезпечення та реалізація прав людини та громадянина. Основоположні права мають стати ефективною засадою, найбільшою конституційною цінністю в Україні, а їх захист та реалізація – дієвим конституційно-правовим інститутом, що дасть можливість налагодити відносини між державою та громадянським суспільством на основі сучасного конституціоналізму і стати своєрідним суспільним договором.

Завершення процесу реформування повинно вирішити суперечності між потребами розвитку та можливостями заданими Конституцією, змінити засади державної організації, а найголовніше – досягти консенсусу між людиною, громадянським суспільством та державою, що і є основним завданням Конституції.

Список використаних джерел

1. Крусян А.Р. Сучасний український конституціоналізм : монографія / А.Р. Крусян. – К. : Юрінком Інтер, 2010. 560 с.
2. Агафонова Н.В. Конституційна реформа в Україні: поняття, інституційний механізм та забезпечення ефективності : автореф. дис. ... док. юрид. наук : 12.00.02. Київ, 2017. 38 с.

Ключові слова: Конституція України, конституційна реформа, конституційний процес, конституціоналізм, проблеми конституційної реформи, громадянське суспільство.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Олькіна О. В.